

Álbmotságastallan

9.-10.5.2025

Gáregasnjárga

SÁMIID OASSÁLASTIN ENERGIJA MOLSAŠUMIS

Álbmotságastallan lei oassin SápmiDem dutkanprošeavtta, mii čielggada mo buoridit sámiid oassálastima lassanan sisabahkkemiin Sámis “ruona” energiija namas: bieggaindustriija, ruvket, fápmolinjját jna.

FPIC-PRINSIHPPA

Sámiid oassálastimis lea FPIC-prinsihppa dehálaš. Dan ollašuhthimis mii sáhttit ávkkástallat FPIC eahpedárkilis dulkomiin ja hábmet omd.

- iežamet FPIC-protokollaid
- miehtama minima gáibádusaid
- váikkuhusárvoštallan vuogádagaid jná.

Friiddja

Riekti searvat ságastallamiidda ja šiehtadallamiidda bággema dahje manipulerema haga

Ovddalgihtii

Riekti searvat ja oassálastit buriin áiggiin ovdal go makkárga mearrádus dahkkojuvvo eatnamiid, resurssaid dahje olbmuid birra

Didolaš

Riekti oažžut áššis vuđolaš dieđuid mat leat álkit olámuttos ja álkit oažžumis

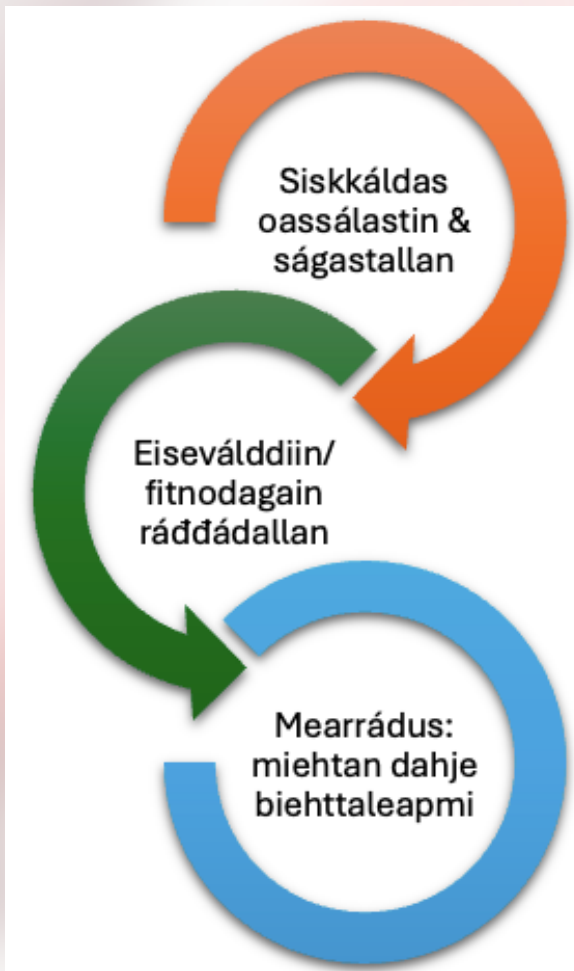
Miehtan

Riekti dadjat “juo” dahje “ii”. Riekti leat mielde ja gullot olles prošeavtta eallináigge dain guovlluin gos dat váikkuha olbmuid ja resurssaide

Gulahallamis miehtamii (= FPIC ollašuvvamii):

Gáldu: Szablowski, David. 2010. "Operationalizing Free, Prior, and Informed Consent in the Extractive Industry Sector?"

OASSÁLASTIN JA MIEHTAN

Oassálastin ii leat seamma go miehtan, vaikko gullaba gal oktii.

Oassálastin mearrádusaid dahkamii = **oktasaš, siskkáldas guorahallan ja vihkedallan** (omd. maid galgá dahkat, makkár gáibádusat dahje eavttut leat miehtamii, jna.)

Miehtan = **lobi addin** (dahje nubbi molsaeaktu oktasaš ságastallama vuodul: **biehttaleapmi**)

OVDAMEARKA FPIC-PROSEASSAS KANADAS:

MII LEA DEHÁLAŠ SÁMIID OASSÁLASTIMIS?

Joavkoságastallamis bohte ovdan earret eará:

- Guovlluid dássedeaddu: váldit vuhtii guovlluid iešvuodaid
- Ságastallamat bargguid oktavuodas (omd. duoddaris)
- Bissovas ruhtadeapmi oassálastima nannemii
- Mánnávuoda rájes oahppat oassálastindáidduid ja servodatáššiid
- Fidnuin ii dušše negatiiva váikkuhusat; mo sámit sáhttet ávkášuvvat?
- Dárbu čielggadit sámiid oassálastima dásiid iešgudet diliin

Láidesteaddjit: Rauna Kuokkanen & Iiris Tuominen (SápmiDem-prošeakta, Lappi universitehta)

Oassálastit: Kari Guttorm, Iida-Maria Helander, Áslat Holmberg, Áile Javo, Petra Laiti, Pia Laiti, Anni-Sofia Niittyvuopio, Janne Näkkäläjärvi, Gáddjá Haarla Pieski, Enni Similä, Niila-Johán Valkeapää, Samuel Valkeapää, Inku Äärelä